

- **Nettbutikk:** Bestill merker og diplom. **Side 7**
- **Synlig:** Bli synlig på arbeidsplassen. **Side 7**

Slåss og vant

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Kampvilje: Med fagforeninga i spissen tok renholderne i Lier modig opp kampen mot privatisering av det kommunale renholdet. Med god hjelp av kollegene i driftsavdelinga og det lokale Ap-laget snudde de kommunestyret. Renholdet forblir kommunalt.

Side 4

Historisk satsing på verving

Fra nyttår går vi i gang med en supersatsing for å verve medlemmer i private barnehager. Dette er et område med lav organisasjonsprosent og få tariffavtaler.

Side 2

ILL.FOTO: TROND ISAKSEN

Krevende lokaloppgjør

Årets KS-oppgjør endte i streik. Nå er 71 fagforeninger i brudd. Unni Rasmussen i forhandlingsenheten, konstaterer at papirbunken vokser.

Side 2

FOTO: PER FLAKSTAD

Nå kan dere bli hørt!

Gå inn på regjeringas nettside Fremtidens helsetjeneste og si deres hjertens mening om Samhandlingsreformen, sier Mette Nord.

Side 3

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

PERSPEKTIV

ILLUSTRASJON: TRUDE FJENSVOLD

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN
JAN DAVIDSEN
Leder av Fagforbundet

KOMMENTAREN

Kampen må tas lokalt

Fagforbundet har styrket seg i løpet av 2010. På et år har vi vokst fra ca 310 600 til bortimot 318 000 nye medlemmer. Vi er blant de flinkeste i klassen i norsk fagbevegelse. Fafo-notatet Fagorganisering i Norden som kom i begynnelsen av desember viser dessverre at organisasjonsgraden i Norge totalt har sunket med fire prosent siden 1995. Det er privat sektor som drar ned, i offentlig sektor har den så vidt økt.

Medlemsveksten i Fagforbundet tror vi først og fremst skyldes satsingen på de lokale fagforeningene og tillitsvalgte. Dyktige tillitsvalgte lokalt som ordner opp når medlemmene har problemer, er avgjørende både for å verve nye medlemmer og beholde de gamle. Derfor en stor takk til alle tillitsvalgte som gjør en fantastisk innsats for medlemmene tidlig og seint. De sørger for at Fagforbundet styrker innflytelsen sin og øker mulighetene til å få gjennomslag for sakene våre.

Trykket må holdes oppe, de politiske kampene må tas hver dag, sentralt som lokalt. Vi må minne hverandre på hvorfor vi etablerte Fagforbundet. Det var nettopp for å ha nok muskler til å ha kontrollen med tariffavtalene og medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår. For å motarbeide konkurranseutsetting og privatisering som igjen fører til at lønn og pensjon svekkes. For et likestilt arbeidsliv, mot sosial dumping.

De siste ukene har debatten om uførepensjon engasjert mange. Også denne debatten viser oss nødvendigheten av kampen for hele og faste stillinger, for karriereutvikling og organisering av arbeidet som innebærer at alle får mulighet til å stå lenger i arbeid. Vi skal bruke den politiske makten vår til å sette disse målene høyt opp på dagsorden. Jo flere som har formell kompetanse og gode utviklingsmuligheter, jo flere som har hel og fast stilling, jo større sjanser har vi til å få et likestilt arbeidsliv.

Fagforbundets mål er et likestilt samfunn. Vi slåss for den norske velferdsmodellen hvor en sterk offentlig sektor, sterke kommuner og lokalt selvstyre er bærebjelken. Disse verdiene er under press. Mange ønsker å omgjøre kommunesektoren til et marked. Først i dette toget går NHO, sammen med Høyre og Fremskrittspartiet. Vi må satse på å ha sterke alliansepartnere for å motarbeide en slik utvikling og fremme våre alternativer for kvalitet og omstilling. Deltakelse i kommune- og fylkestingsvalgkampen blir derfor et av hovedarbeidsområdene våre i 2011.

På vegne av arbeidsutvalget i Fagforbundet takker jeg for strålende innsats i år. Vi ønsker alle en riktig god jul og et godt nytt år.

oss dommen har falt

Yrkesskadeerstatning etter flere år

Et medlem av Fagforbundet fikk 900 000 kroner i yrkesskadeerstatning, etter et rettsforlik med KLP.

Den 20. januar 1999 var et medlem av Fagforbundet, som arbeidet som miljøarbeider innen Bufetat i Aust-Agder, utsatt for et arbeidsuhell.

Vedkommende freste snø da den motoriserte friseren satt seg fast. Det førte til at vedkommende sklei, falt og slo hodet og øvre delen av ryggen. Vedkommende ble uvel og dro hjem samme dag. Medlemmet har vært plaget av hode-

pine, trøtthet, redusert utholdenhet og konsentrasjonsvansker siden fallet.

Fram og tilbake med trygdekontoret

Medlemmet ble sykemeldt etter arbeidsuhellet og kom etterhvert på forskjellige tiltak/støtteordninger fra trygdekontor/A-etat. Medlemmet prøvde aktiv sykemelding, og det ble gjort forsøk med tilrettelegging på arbeidsplassen.

I 2004 avslo trygdekontoret vedkommendes søknad om tidsbegrenset uførepensjon.

Utsatte frister

Da koblet kompetansesenteret i Skien inn LOs juridiske avdeling. Kompetansesenteret hadde tidligere henvendt seg til KLP Skadeforsikring og bedt om at samtlige frister i saken ble utsatt inntil medlemmet var ferdig utredet av A-etat/trygdeetat.

Saken ble brakt inn for Forskringskadenemnda i 2005, for å hindre tap i even-

tuelle rettigheter i relasjon til Yrkesskadeerstatningsloven.

Medlemmet søkte igjen om tidsbegrenset uførepensjon i juli 2005. Det ble da innvilget tidsbegrenset uførepensjon etter en uføregrad på 100 prosent fra 1. september 2005 til 31. august 2008, etter bestemmelsene i folketrygdlovens kapittel 12. Det ble lagt vekt på at Fagforbundets medlem er ung, har utdanning og yrkeserfaring. Det kan ikke utelukkes en bedring i framtida. Fagforbundets medlem ønsker selv å arbeide.

Spesialisterklæringene

Spesialisterklæringene i saken sprikt fra å hevde «ingen årsakssammenheng» mellom arbeidsuhellet og medlemmets sykdom til at det er «overveidende sannsynlig» at det er en slik årsakssammenheng.

Stevning og forlik

KLP Skadeforsikring utbetalte 8. desem-

ber 2003 et å konto beløp kr 50 000,- i påvente av en nærmere avklaring i saken. På grunn av uenighet om ansvarsgrunnlaget for medlemmets yrkesskade og utmåling stevnet Fagforbundet og LO KLP Skadeforsikring AS for Aust-Agder tingrett.

Rettsforlik

Den 7. oktober 2010 ble det enighet om å inngå et rettsforlik. KLP Skadeforsikring AS måtte betale medlemmet av Fagforbundet fullt og endelig oppgjør for yrkesskaden på kr 900 000,-, bestående av mænerstatning på kr 100 000,- og risikorerstatning på kr 800 000. KLP måtte også dekke medlemmets saksomkostninger i saken.

Det ble også enighet om at eventuelle framtidige vedtak fra Folketrygden som fører til utbetaling skal skje i samsvar med Hovedtariffavtalens § 11 punkt 1 til 8.

ANDERS HAMRE SVEEN

ILL.FOTO: TROND ISAKSEN

Barnehagedagen – Vi kan!

For sjuende år på rad skal barnehagedagen feires over hele landet. Den er et initiativ Fagforbundet tar sammen med Utdanningsforbundet, og er i 2011 satt til 15. mars. Med slagordet Vi kan! hilser barnehager regjeringas kvalitetsatsing velkommen. Barnehagene kan bestille pakker med gratis materiell, som tidligere år. Bestillingsliste finnes på nettsida vår fra januar.

ELLISIV SOLSKINNBAKK SELNES

Misbruk – en myte

Frischsenteret i Oslo viser i en rapport at få arbeidstakere tar seg fri mer enn tre dager i strekk med full lønn som følge av at de kan bruke retten til egenmelding ved sykdom.

Det er en myte at mange urettmessig utnytter egenmeldingsordningen, ved å være hjemme lenger enn nødvendig. Rapporten fra Frischsenteret dokumenterer at det ikke er noen tegn på at arbeidstakere misbruker retten til å skrive egenmelding. Få arbeidstakere tar seg fri mer enn tre dager i strekk, skriver Aftenposten.

Rapporten viser også en stor andel som overhodet ikke har egenmeldt sykefravær i løpet av et helt år. Så godt som ingen bruker opp kvoten på 24 egenmeldingsdager i året, med maks åtte sammenhengende kalenderdager. Dette gjelder for bedrifter som deltar i ordningen med inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen).

Andre funn som undersøkelsen viser er at egenmeldt fravær ikke er høyere på mandager og fredager enn ellers i uken. At folk tar seg en langhelg ekstra er altså ikke riktig. Dette er også en myte som man fra tid til annen får servert som en sannhet.

oss faglig kokebok

Synlig på arbeidsplassen

– Hopp i havet, lød utfordringa fra Fagforbundets avdeling 019 i Stavanger. Den tillitsvalgte hadde dykkersertifikat, tilgang på utstyr og inviterte ansatte i SFO, barnehage og skole til å hoppe inn i det ukjente i fjor høst. Resultatet ble et dusintalls medlemmer på snorkelsafari i vannet. Og helt sikkert mye å prate om i etterkant!

Å være nær og synlig er avgjørende for at en tillitsvalgt skal kunne ha en dialog med medlemmer og potensielle medlemmer. Ikke alle trenger å hoppe i havet, selvsagt, men det er et godt eksempel på hvordan en kan bruke sine evner kreativt for å nå fram til medlemmer og samtidig

Bestilling av merker og diplom

Bestilling av merker og diplomer er nå lagt til Fagforbundets nettbutikk.

Den lokale fagforeninga deler ut jubileumsmerket til medlemmer med 25 års medlemskap. Medlemsperioden inkluderer medlemskap i tidligere Norsk Helse- og Sosialforbund og tidligere Norsk Kommuneforbund. Oversikt over medlemmer som har vært medlem i 25 år kan fagforeninga få ved å kjøre rapporten «ME-R-9006 Jubileumsmedlemmer» i Fane 2.

LOs 40-årsmerke med diplom

Etter 40 års sammenhengende medlemskap i LO, skal medlemmet få tildelt 40-årsmerket med diplom. Fagforeninga har ansvaret. LOs 40-årsmerke med diplom bestilles i Fagforbundets nettbutikk under overskriften Jubileumsnåler.

Skyhøge finanslønner

Lønene i finanssektoren har allereie passert toppen frå før finanskrisa. Bonusane til sjefane har auka med nesten 60 prosent på eitt år, ifølge Klassekampen.

- Bonusane til administrerende direktører er oppe i 22 300 kroner i månaden. Det er 58 prosent meir enn i 2009. Dei tener no til saman 120.000 kroner i månaden.
- Leiarane under toppsjefane tener 76 700 kroner månaden. Det er berre 100 kroner under september 2008, før finanskrisa. Bonusane deira er på 10 400 månaden, 2500 meir enn i 2007.
- Heiltidstilsette i finansvesenet tener i snitt 60.600 kroner månaden.

Helsepersonell sjekkes nøyere

Pasienter skal føle seg sikre på at personellet de møter i den norske helsetjenesten yter god helsehjelp.

Helse- og omsorgsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen (Ap) vil derfor sjekke personellet bedre før ansettelse.

Bestilling bør sendes en måned før utdeling. Henvedelser om LOs 40-årsmerke med diplom kan gjøres per e-post til: Lo40@fagforbundet.no Oversikt over medlemmer som har vært medlem i 40 år kan fagforeninga få ved å kjøre rapporten «ME-R-9006 Jubileumsmedlemmer» i Fane 2.

Fagforbundets gullmerke med diplom

Gullmerke er for medlemmer som mer enn 20 år har utført aktivt arbeid i eller for forbundet. Søknad sendes Fagforbundet, Postboks 7003 St. Olavs plass, 0130 Oslo eller per epost til post@fagforbundet.no **Mer om dette i Rundskriv nr 25 på Tillitsvalgnettet.**

KARI-SOFIE JENSEN

ILL.FOTO: ANDERS HAMRE SVEEN

Det er 1000 kroner meir enn rekorden frå før finanskrisa. Frå september 2009 til september 2010 auka lønene med 6,2 prosent.

- Bonusane ligg i snitt på 5900 kroner månaden, over 700 kroner meir enn i 2007. Bonusane har nesten firedobla seg sidan 2004.

Kjelde: Statistisk sentralbyrå

Fagforbundet siden sist

■ LO mener primært at det bør være mulig å avvente vurdering av implementering av direktivet om hvordan de nye håndhevelsesreglene for offentlige anskaffelser (direktiv 2007/66/EF) bør gjennomføres i norsk rett inntil det er blitt satt en frist for EØS-landene.

■ LO understreker i et høringsvar viktigheten av målsettinga om å oppnå best mulig oljevernberedskap langs hele kysten. LO er betenkt over forslagets innfallsvinkel med «privat oljevernberedskap» med sterkt fokus på inntjening for både private og offentlige aktører. LO er opptatt av nasjonal styring for oljevern- og slepebåtberedskap.

■ LO-kongressen i 2013 avholdes i fredag 3. mai til tirsdag 7. mai. Forslagsfrist fra lokalorganisasjon til forbund og distriktskontorer er satt til 1. august 2012 og forslagsfrist fra forbund og fylkeskonferanser til LO er satt til 1. november 2012.

■ Fagforbundet og NHO Service ble natt til den 26.11.10 enige om ny overenskomst for ansatte i private ambulanseselskaper, for tariffperioden 01.04.2010 – 31.03.2012. Enigheten innebærer blant annet:

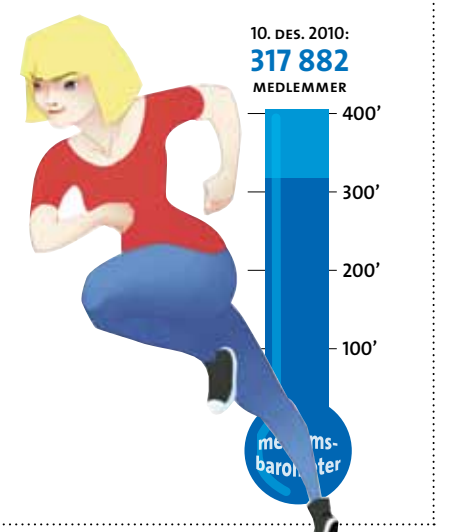
- En heving av minstelønnsatsene.
- At tillegg for paramedic utdanning øker med kr. 1000 pr år med virkning fra 01.01.2011.
- En økning av satsene for diett og satsene for matpenger.
- En utvidelse av ansienhetsbestemmelsene. Les mer på Fagforbundets tariffsider på nett.

■ Fagforbundet forholder seg til den politikken for uføre som ble vedtatt på LO-kongressen i 2009. – Det gjenstår ennå å se helheten i det regjeringen kommer med på uføretrykk. Når hele forslaget kommer på bordet, kan vi sammenlikne med vedtaket i LO-kongressen, slo lederen av Fagforbundet, Jan Davidsen, fast under LO Stats kartellkonferanse på Gol.

■ 23. november tok Fagforbundet Østensjø i Oslo sine medlemmer ut i politisk streik mot Høyre/FrP-byråds forslag til budsjett for Oslo i 2011.

■ Fagforbundet Aker Sykehus truer med rettsak mot Oslo Universitets-sykehus (OUS). Fagforeninga har sendt direktør Siri Hatlen ved OUS et varsel om søksmål hvis ledelsen ikke snur og beholder Are Saastad som tillitsvalgt på Aker sykehus.

■ Fagforbundet Søndre Nordstrand flytta kontoret til Rosenholmveien 7 (Oslo), mandag 22. november 2010.

ELLISIV SOLSKINNBAKK SELNES

FAGFORBUNDET

UTGIVER: Fagforbundet

OSS PÅ NETT: oss.fagforbundet.no

ANSVARLIG REDAKTØR: tone.zander@fagforbundet.no

FAGREDAKTØR: kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no

I REDAKSJONEN: randi.tevik@fagforbundet.no

anders.hamre.sveen@fagforbundet.no

ellisiv.solskinnsbakk.selnes@fagforbundet.no

LAYOUT: berit.paulsen@fagforbundet.no

kjell.olufsen@fagforbundet.no

REDAKSJONEN AVSLUTTET: 10. desember 2010

OPPLAG: 18 500

TRYKK: Aktietrykkeriet

ISSN: 1891-2184

FOTO: MONICA SCHANCHE/FAGBLADET

Ørjan Myrmel

Ørjan Myrmel er en engasjert tillitsvalgt. Googler vi mannen på nettet forstår vi at han er en god representant for Fagforbundet og for en politikk som medlemmene i forbundet er tjent med.

– Jeg fikk mitt første verv i 1993, så jeg har jo lang fartstid, sier han. Det var i Norsk Kommuneforbund. Han kommer fra vervet som hovedtillitsvalgt for Fagforbundet i Bergen kommune fra 2003 til 2010 og leder for medlemmene i fagforeninga på byutvikling.

– I 2009 slo seks foreninger seg sammen til Fagforbundet Bergen der jeg ble nestleder. Dette er den største foreninga i Hordaland med over 3000 medlemmer

– I tillegg er jeg SKA-leder i Hordaland, legger han til.

Utfordringer

Det er mange utfordringer i en by som er så blå som Bergen. Høyre og FrP har flertall og politikken er som forventet. Foru-

ten lokale forhandlinger og etterarbeid etter streiken står valget i 2011 høyt på dagsorden.

– Kommunebudsjettet er aktuelt akkurat nå. Det som skjer er at de selger byen for fote for å dekke inn blant anna en halvering av eiendomsskatten. Nå er det opprør på grunn av skolenedlegger – men det er jo bare et resultat av at når det som selges kan er solgt, så går det ut over tjenestene.

Myrmel håper at bergenserne ser sammenhengen og kanskje reorienterer seg politisk før valget i 2011. Fagforbundet skal gjøre sitt.

– I disse dager ferdigstilles prosessen som skal føre fram til hvilke spørsmål vi skal stille partiene som stiller liste til valget i Bergen 2011. Fagforeningene har sendt inn sine spørsmålsforslag til LO i Bergen og omland. Den 9. desember bestemmer representantskapsmøte hva vi skal diskutere i valget i Bergen.

– De endelige spørsmålene sendes så

tillitsvalgt min hverdag

oss@fagforbundet.no

Valgkampgeneral: Forberedelsene til valget i 2011 er godt i gang. I januar skal representantsskapet i LO i Bergen og omland avgjøre hva de vil kreve av de politiske partiene.

ut til partiene i Trondheimsmodell-stil – og de svarer forhåpentligvis, sier Myrmel. Det blir fagbevegelsens jobb å presenterer svare og forsøke å synliggjøre forskjellene mellom de politiske alternativene.

Konkrete eksempler

– Manifest skal lage en pamflett om viktigheten av lokalvalget i Bergen der vi skal synliggjøre forskjellen på partiene gjennom konkrete eksempler.

– Målet er å få folk til å stemme – og helst riktig. Dette er et samarbeidsprosjekt med LO i Oslo.

– LO i Bergen og omland er jo ikke bare Bergen kommune, men også kommunene rundt og Hordaland fylke. Derfor har vi i samarbeid med de andre LO-avdelingene i Hordaland også utarbeidet en åtte-ti spørsmål til fylkespartiene siden det jo er både kommune- og fylkestingsvalg, sier Ørjan Myrmel.

RANDI TEVIK

OSS NYTT OM NAVN | oss@fagforbundet.no

LO-sekretær **KRISTIAN TANGEN** (bildet), **JONNY SIMMENES** (FLT) og **BENEDIKTE STERNER** skal representere LO i det nasjonale fagskolerådet som nylig ble nedsatt av Kunnskapsdepartementet. Fagskolerådet er en oppfølging av St.meld.nr.44 Utdanningslinja. Rådet har 14 medlemmer der partene i arbeidslivet er representert sammen med utdanningstilbydere, eiere i sektoren, lærerne og studentene.

Det nye styre for LO i Hedmark består av: Leder **KARIN M. MATTHISEN** (Fagforbundet), **TOR ARNE RØNNING** (NTL), **TORILL LINHOLT** (HK) og **JARL KURUD** (Fellesforbundet).

MARTE RØNBECK, Fagforbundet Sage- ne, begynte 1. november som politisk sekretær i femti prosent hos Fagforbundet Oslo.

Franske **BERNADETTE SEGOL** ble som eneste kandidat innstilt til vervet som ny generalsekretær i Europas Faglige Samorganisasjon (EFS) på EFS-styremøte i Brussel, 1. desember. Det formelle valget skjer på EFS-kongressen i Athen i Hellas, juni 2011. Segol kommer fra jobben som regionsekretær i UNI Europa, som organiserer sju millioner medlemmer og 320 fagforbund i 50 land. Hun etterfølger briten John Monks, som har ledet EFS' sekretariat siden 2003.

LUCYNA MYSKA begynte 1. desember 2010 å jobbe i førstelinjetjenesten ved Fagforbundets kontor i Keyzers gate 15 i Oslo. Hun har tidligere jobbet som sekretær hos forbundsadvokatene.

FAGFORBUNDETS MEDLEMSPORTAL

Fagforbundets medlemsportal er laget for medlemmer og tillitsvalgte. Her finner du informasjon om medlemskapet ditt, lønn, tariff, dine tillitsvalgte, kurs og aktiviteter.

«Gå inn på fagforbundet.no – trykk på den blå knappen «REGISTRER DEG» for å komme inn i medlemsportalen.

Er du på medlemsportalen?

Du som er tillitsvalgt – hjelp oss å få flest mulig tillitsvalgte og medlemmer til å registrere seg som brukere av portalen!

Per i dag er i overkant av 4 500 medlemmer meldt inn i medlemsportalen, men vi er langt fra målet vårt.

Har du brukernavn og passord til Tillitsvalgtnett, så kan det samme brukes for å registrere deg på medlemsportalen. Gå inn og sjekk ut hva du finner i portalen – fortell det videre til medlemmene i foreninga di!

KARI-SOFIE JENSSEN

Eurokrise og privatisering

Eurokrisa vokser skriver Aftenposten. Hellas, Irland og Portugal er overtatt av Det internasjonale pengefondet – Spania kan bli neste.

Krisa i Europa, der EU-landene har store underskudd på statsbudsjettene og høy gjeld, skaper uro. Ikke bare blant spekulantene i finanssektoren, men også hos vanlige folk som mister jobb og levebrød. Irsk LO har mobilisert i Dublin i protest mot at det er arbeidsledige og folk med lave til middels inntekter som tar støytten for det finansakrobatene har stelt i stand.

Offentlig sektor raseres

Redningspakkene som EU og pengefondet gir har betingelser som tvinger fram kutt i offentlig sektor. Det har ført til opptøyer i Hellas, protester i Irland og i slutten av november arrangerte portugisisk fagbevegelse en 24-timers generalstreik mot regjeringas kutt. Kuttene er et resultat av at europeiske regjeringer pøste enorme summer inn i økonomien under finanskrisa. Det som redda spekulantene, er det som vanlige folk nå betaler for med økende arbeidsledighet, reduserte lønninger og pensjoner, dramatiske nedskjæringer i offentlige budsjetter og privatisering av fellesgoder og velferdsordninger.

Eurokrise gir privatisering

Den europeiske sentralbanken får en betydelig rolle i utviklinga for EU og eurosamarbeidet. «EUs troverdighet er nå null. Bare Tyskland og Den europeiske sentralbanken kan redde euroen i sin nåværende form», skriver økonomidirektør, Ola Storeng, i en kommentar i Aftenposten 1. desember. Parallelt med at stadig større land kommer i søkelyset på grunn av manglen på økonomisk styring, kutter høyreorienterte regjeringer i Storbritannia, Sverige og Danmark. «Den europeiske sosiale modell» er forlatt, og isteden for å regulere finansmarkedene foreskriver IMF nå ytterligere privatisering.

Massearbeidsledighet

I Irland hadde regjeringa lagt fram tre stramme budsjett, før IMF kom med sin «redning». I denne perioden er arbeidsledigheten tredoblet. Den samme skjer i resten av Europa. 14 prosent av arbeidstakerne i Europa er såkalt «arbeidende fattige» og 25 prosent av arbeidsplassene regnes som utrygge.

Fagbevegelsen må bygge allianser og finne en annen vei enn den pengefondet staker ut.

– Våre alternativer til kutt i offentlig velferd er rettfærdig beskatning, bekjempelse av skattesvik og korrupsjon og regulering av finans- og banksektoren, sier generalsekretær Peter Waldorff på vegne av sine medlemmer i Internasjonale for stats- og kommuneansatte.

RANDI TEVIK

oss redaksjonen

oss@fagforbundet.no

Send oss en e-post og si din mening og kom med tips!